

איך להיות מאושרים בעשרה שלבים

שיעור עם שירים

***

המחזה מיועד לשחקן אחד ולפסנתרן.
אפשר שהשחקן ישתמש בלוח גיר, בלוח מחיק או במצגת.
אפשר שלפסנתרן יתלוו נגנים נוספים.
אפשר, אם ממש רוצים, לפצל את הטקסט לכמה שחקנים. אבל מוטב שלא.
מוטב שיהיו רק שחקן ופסנתרן.
הפסנתרן ילווה את ההצגה כולה, אך בעיקר ילווה בשירים.

פרולוג

(הפסנתרן מנגן אוברטורה.)

בסופה דוהר המנחה לבמה, דרוך, חיוני. מביט בקהל כמה רגעים בשתיקה, מחייך. נימתו קלילה, רשמית, מדושנת עונג)

מנחה: ערב טוב חברים, ברוכים הבאים. אני שמח לראות פה כל כך הרבה פרצופים רעבים לאושר. טוב שבאתם רעבים. חתיכת סעודה הכנתי לכם פה. חברים, אני לא רוצה להגזים - כי בסך הכול אני אדם צנוע - אבל הערב הזה עומד לשנות את חייכם. אל תיבהלו מהשינוי! הוא לטובתכם. סמכו עליו כשאני אומר לכם שהשינוי לטובתכם. סמכו עליו באופן כללי. אני מציע לכם לסמוך עליו הערב. לא תצטערו על זה. לא תצטערו על דבר. אתם יכולים לדמיין איך זה מרגיש כשלא מצטערים על דבר? אני יכול להגיד לכם שזה מרגיש נפלא. אם תסמכו עליו, תדעו בעצמכם. טוב, בשביל זה באתם הערב, לא? ללמוד איך להיות מאושרים. אגב - זה תומר (מורה על הפסנתרן), והוא ילווה אותי הערב. תודה, תומר. עכשיו, אני רוצה לשיר לכם על זה שיר קטן שכתבתי. אפשר לומר: ג'ינגל. תומר - בסימן שלך.

ג'ינגל

איך להיות מאושרים
בעשרה שלבים

אז - אני מניח שאם באתם לפה אתם כנראה לא מאושרים. אפשר אפילו לומר: אומללים. מאוד אומללים. אלוהים אדירים, כמה שאתם אומללים בחיים הקטנים והפתטיים שלכם. אתם לא חושבים שאתם עלובים ונלעגים? בטח שאתם חושבים! ובכל מקום שאתם נמצאים אתם מרגישים זרים ומביכים - לא ככה אתם מרגישים? - ואתם מביטים בעולם ואומרים: אנחנו לא ראויים לו, ובאותה הנשימה אתם עוד מוסיפים: העולם לא ראוי לנו, ואין שום היגיון ביקום שישכנע אתכם שזאת סתירה.

(מכאן, משהו בנימה הדידקטית הולך ונסדק, כאילו המנחה שוכח את מסגרת ההרצאה)
ואתם בטח כל כך כועסים - אתם לא כועסים? - על אנשים ועל עצמכם ועל העולם הזה, העולם שתמיד היה הבטחה מתוקה שחייכיתם לפדות, העולם שתמיד היה הבטחה כוזבת, וכל לילה אתם שוכבים מאובנים במיטה ובוהים בתקרה ולועסים בכבדות גוש קר ומריר של בדידות, והטעם נורא והמרקם מחליא ואתם לועסים ולועסים, ובבוקר אתם מתעוררים ומסתכלים במראה ולא מאמינים שאתם עדיין כאן, רוצים מאוד לברוח ואין לאן, ואתם מתעקשים לתחוב

פנימה מכל הבא ליד בשביל למלא את החלל המת הזה שתמיד יישאר ריק, וכל מיכלי הבן אנד ג'ריז שבעולם לא ימלאו אותו.

וכשאתם כבר מעזים להושיט את היד ולגשש באפלה אחרי יד אחרת, כשאתם מתפתים להאמין שיש מישהו אחר מלבדכם שיכול להבין אתכם ולאהוב אתכם, בסופו של דבר אתם מתבדים ומגלים שהכול הונאה אחת גדולה ושהשמחה היא תמיד מבוא לקראת הצער המופתי. ואתם רוצים לצרוח בשביל להשתיק את כל החרדות והחרטות אבל לא נשאר בכם עוד קול, לא נשאר בכם אלא הבכי המשפיל הזה, מפגן אווילי של רחמים עצמיים, ואתם יודעים שאין לכם ברירה אלא לרחם על עצמכם, כי אף אחד אחר לא ירחם עליכם - או שאפילו לבכות אתם לא מצליחים? מנסים ומנסים ושום דבר לא יוצא? כל החיים נכשלתם ועכשיו גם בזה אתם נכשלים, מה? וחוסר האונים וחוסר הישע מבצרים אתכם ואתם כורעים אפיים באפיסת כוחות ומתחננים לשעה אחת של שלוה, של הפוגה, של שקט...

(מתעשת, חוזר לנימה מחויכת)

טוב - אז אמרו שלום לאומללות! בדידות - ביי ביי! יגון - סאלו! פחד - אריודירצ'!
הערב, גבירותיי ורבותיי, אתם עומדים לצאת מכאן מאושרים.

ובאמת עוד רגע נלמד לפרטי פרטים איך להיות מאושרים בעשרה שלבים, אבל קודם אנחנו מוכרחים להבין שהמכשול היחיד שעומד בינינו לבין האושר הוא החיים. אלמלא החיים, לא הייתם באים לפה. אני בעצמי לא הייתי בא. לא הייתי זקוק לכל זה. האושר היה מובן מאליו. אבל - החיים. אוי, כמה שהחיים... והחיים הם ללא ספק החיים. אז לפני שעולים את עשר המדרגות אקספרס אל האושר, בואו נתעכב ונשאל את עצמנו: מהם החיים?

לשמחתנו כי רבה, יש נוסחה פשוטה לחישוב החיים, והיא הולכת ככה:

מה שאנשים היו רוצים לומר אחד לשני פחות

מה שהם באמת אומרים ועוד

מה שאנשים היו רוצים לשמוע אחד מהשני פחות

מה שהם באמת שומעים -

ככה מחשבים בדידות.

ומה שאנשים היו רוצים פחות

מה שהם באמת -

ככה מחשבים צער.
ומה שאנשים היו פחות
מה שהם -
ככה מחשבים געגוע.
ובדידות ועוד צער ועוד געגוע -
ככה מחשבים חיים.

(תוך כדי תיאור המשוואה, שוב נסדקת הנימה הקורקטית, ומהסדקים מבצבץ איזה כאב חבוי.
לקראת השיר הוא מנסה לעטות על פניו שוב ארשת קלילה)

מי שלא הצליח לעקוב אחרי התרגיל הקליל הזה בחשבון נפש, יבין טוב יותר אחרי שישמע את
השיר:

חשבון נפש

מה שאנשים היו רוצים לומר אחד לשני
פחות מה שהם באמת אומרים
ועוד מה שאנשים היו רוצים לשמוע אחד מהשני
פחות מה שהם באמת שומעים
ככה מחשבים בדידות
ומה שאנשים היו רוצים
פחות מה שהם באמת
ככה מחשבים צער
ומה שאנשים היו
פחות מה שהם
ככה מחשבים געגוע
ובדידות ועוד צער ועוד געגוע
ככה מחשבים חיים

טוב, חברים, אני חושב שאנחנו מוכנים להתחיל. אתם מוכנים? ברור לכם שלא תצאו מפה כמו
שנכנסתם? אתם מבינים שלא ידעתם רגע חשוב יותר מהרגע הזה? יופי. עכשיו נתחיל.

01 להפסיק לקוות

השלב הראשון בדרך לאושר הוא להפסיק לקוות.

(מביט רגע בקהל בחיוך ערמומי, בודק את תגובתם)

עכשיו תגידו: התקווה צומחת מהמצוקה, וכל עוד יש מצוקה מוכרחה להיות גם תקווה.
(מחכה רגע שהקהל יגיב)

תגידו, זה בסדר, אני יודע שככה אתם חושבים, וזה בסדר שאתם חושבים ככה - היו ימים שגם אני חשבתי ככה - אבל האמת היא שהאמת הפוכה לגמרי: המצוקה צומחת מהתקווה, וכל עוד יש תקווה מוכרחה להיות גם מצוקה.

אז למה לנו להתענות בייסורי התקווה אם אפשר פשוט להפסיק?
סיבה אחת פשוטה: אנחנו מכורים להמתנה.

כל מה שאנחנו יודעים זה לחכות. כל החיים אנחנו רק מחכים ומחכים - ולמה אנחנו מחכים?
אנחנו מחכים למישהו שיגרום לנו להרגיש משהו. ומגיעים אנשים ואנחנו לא מרגישים משהו,
ומגיעים אנשים אחרים ואנחנו משכנעים את עצמנו שאנחנו מרגישים משהו, אבל לא מרגישים.
ופתאום מישהו עוזב, ואנחנו הוזים שהרגשנו משהו בלי שהבחנו, ומתגעגעים אליו בגוף רועד,
עד שאנחנו מתפכחים, ועדיין ממשיכים לחכות למישהו שיגרום לנו להרגיש משהו. ולמה אנחנו
ממשיכים? כי אנחנו מכורים להמתנה.

שיר התקווה

ההמתנה

מתחלקת לשנים

שעשויות מחודשים

שמאחדים ימים

שמחברים שעות

שמלקטות דקות

שאוספות שניות

וככה עוד ועוד

עד האינסוף
ההמתנה היא עד אינסוף

(על רקע מוזיקת השיר) והימים באים והלילות עוברים והעלים נושרים והפרחים מלבלבים ומלחמות פורצות ואבוקדואים מבשילים ורק ההמתנה עומדת יציבה במקומה כמו שמש גדולה שמשלחת בנו קרניים חדות להלום בנו בסנוורים, ואנחנו ממתינים ומחכים ומצפים ומקווים, אוי, כמה שאנחנו מקווים.

חזרה על שיר ההמתנה

02 להפסיק להתגעגע

עכשיו אני אתן לכם רגע בשביל לשחוט את כל התקוות שלכם.
(מחכה רגע ארוך מאוד)
כולן נשחטו? אין יותר תקוות? נהדר.
אפשר להמשיך אל השלב השני: להפסיק להתגעגע.

אתם בטח נוחרים בבוז. שמעתי נחירה? אל תתביישו. אני מבין את הנחירה. אתם חושבים: איך בכלל אפשר להפסיק להתגעגע? מה, צריך פשוט לקבל את מה שיש עכשיו? אבל איך אפשר לקבל את מה שיש עכשיו אם זוכרים שפעם היה יותר? ואנחנו מזמנים את הגעגועים לטקס מכושף של העלאה באוב, אבל שום דבר לא עולה, ורק הגעגועים הולכים ומצטברים ופורים ומתרבים וממלאים אותנו וכובשים אותנו לאורכנו ולעומקנו, ואנחנו נעשים שבויים של הגעגועים, ולא מועילים התחנונים וגם לא מועילה הכניעה; שום תועלת לא תבוא כאן לנחמה. חברים, הגעגועים מרמים אותנו.

(הסדקים בנימה הקלילה שהופיעו בהתחלה עכשיו נהפכים לשברים של ממש)
האיש המתגעגע חושב שהוא מתגעגע לאהובה שנטשה אותו, או לאבא שלו שמת, או לאורגזמה הראשונה, או לפעם ההיא שהוא טייל באיטליה, או לילדות, או לרחם, או לאיזו חוויה מזוקקת של טוהר שהוא לא יודע אם בכלל התרחשה, אולי בחלום ישן, אולי לפני שהוא נולד; האיש המתגעגע לא יודע שכל הרגעים האלה ריקים, והם תמיד היו ריקים, וגם האנשים שבהם ריקים, והגעגע הוא תמיד אל עצמך, אל מי שאתה חושב שהיית אז, פעם, אבל האיש המתגעגע תמיד היה אותה תערובת של פסולת ושל טינופת, וכל פעם מחדש הוא שוכח כמה הוא תערובת של פסולת ושל טינופת. אם נסכים - כאן, עכשיו, יחד - לקבל את העובדה שאנחנו כולנו לא יותר מתערובת של תערובות של פסולת ושל טינופת, נוכל להשלים סוף סוף עם העובדה שאין מה לעשות עם געגע.

שיר הגעגע

אין מה לעשות עם געגע
תכסים עתיק של אור וחושך
זה רק צל של אושר
בדידות טבולה בפחד
כל מה שחלף הוא תעתוע

מה שהיה - היה נורא גם ככה

נגע שמכרסם בך
כמו צרעת
כמו סוג של פריחה
אין מנוחה

רגע וזה הכול נגמר
כלום לא נשמר
לא נשאר דבר
הכול נבלע בעבר

03 להפסיק לצאת

(נאבק לרסן את עצמו ולשוות לעצמו שוב נימה קלילה, אבל דווקא ניסיון הריסון משחרר ממנו אלימות וזעם)

כבר מתחילים להריח את האושר? אין סיבה לדאוג אם לא. אנחנו רק בתחילת הדרך. ובכל זאת, לא מריחים? טוב, יש עוד מלאכה רבה לפנינו. תלשתם את כל הגעגועים ואת כל התקוות? אתם מחוטאים למשעי? יופי.

עכשיו אתם בטח שואלים: מה עכשיו?

התקוות פונות לעתיד והגעגועים פונים לעבר, אבל מה עושים עכשיו, ברגע הזה ממש?

השלב השלישי במסע אל האושר הוא להפסיק לצאת. אני מניח שהשתעשעתם בלבכם בהרהורי חטא: אם אנחנו לא כבולים יותר לתקוות או לגעגועים, אפשר פשוט לצאת, לא? זה כף, לא? לצאת ולהתרועע ולשתות ולהשתטות ולרקוד עוד ועוד עד שהלילה מבשיל לבוקר ואפילו מבעד לבוקר ומבעד לזמן ומבעד לעצמכם, חשבתם שאפשר להעניק חנינה לכוח הקדום והפראי שכלוא עמוק בפנים ומנסה מאז ומתמיד לבקוע ולצאת החוצה, ואתם בטח מכירים היטב את העמידה המבוושת על הסף, כשבוער בכם החשק השחוק הזה - החשק לצאת - ואתם עומדים על הסף בין הפנים לחוץ ומרגישים כל כך מחוץ, ומשקיפים על השאר ורואים איך שהם זוהרים שם, כאילו כולם חוגגים איזו מסיבה שוקקת של חיים, ומתפללים שיזמינו אתכם אל המסיבה הזאת, שתמיד שם, קוראת לכם, מזמינה אתכם, מפתה אתכם לצאת, לצאת, לצאת...

זאת תרמית מתוחכמת מאוד, אבל רק תרמית. אתם יוצאים לבלות, ובסוף מתברר שיצאתם להתבלות. ובכלל, לא מהבית אתם מבקשים לצאת, אלא מעצמכם, אבל תמיד אתם נשארים אתם, וגם בחוץ אתם אתם, לגמרי אתם, ואפילו אחרי שאתם גומעים שיכר ומעשנים פרחים ומטפטפים שיקויים ומסניפים אבקות ובולעים כדורים - אתם עדיין אתם, ותמיד תהיו אתם, ותמיד תהיו בפנים, כלומר בתוך עצמכם. אז למה לפתוח את הדלת? למה להדליק את האור? למה לקום מהמיטה? חברים, כל מה ששם בחוץ הוא בדייה - היינו הך אם תצאו מהבית או תנעלו את עצמכם בתוכו, וחבל על המאמץ המטומטם הזה, הניסיון העקר להיראות, כאילו מישהו מסוגל באמת לראות אתכם, להכיר אתכם, להכיר בכם. נכון, יש את האימה המצמיתה של חשכת הלילה, היא מוכרת ובפירוש מוצדקת, אבל אסור לשכוח שגם בחוץ אימה, גם בחוץ חושך, גם בחוץ לילה.

שיר היציאה

בלילה חרש מתגנבים
היצורים העלובים
החוצה מהמחילות
החנוקות, האפלות
ומתקבצים בהמונים
חסרי שמות, חסרי פנים,
כדי לחפש בלב תמים
בדלי-בדלים של תנחומים,
ולא מוצאים, ולא מוצאים,
ושוב יוצאים, ושוב יוצאים,
ולא מוצאים, ושוב יוצאים,
ושוב יוצאים, ולא מוצאים

04 להפטיק לדבר

(שתיקה ארוכה. המנחה יכול לשתות אלכוהול. משהו בו מתפרק. הוא מרפה מהניסיון להעמיד פני שליו ומרוצה. הנימה שלו נעשית לגלגנית ואכזרית.)

מילים, מילים, שק של חתולים; כמו חתול בשק הן מהתלות בנו שיש בהן, וכמו חתולים אנחנו מאמצים אותן ונותנים להן בית ושם, בשעה שהן מייללות ונושכות ושורטות.

ובכל זאת אנחנו סוחרים במילים בינינו יום אחרי יום, כאילו יש להן ערך, אבל המילים הן הבלים, וכמו נמלים הן סוללות דרך מאתנו החוצה ושוב חזרה אלינו פנימה, נושאות על גבן הרצוץ משא כבד בהרבה מגופן השברירי, ולא מזון הן סוחבות, אלא צואה, ושוב ושוב אנחנו פותחים להן את השער, מארחים בתוכנו נמלים טרויאניות של צואה, מרשים להן לעשות בנו, והן עושות ועושות, כמה שהן עושות, בזמן שאנחנו מפטטים ומקשקשים ומלהגים ומסווים את השתיקות בתחפושות זולות, דלות, בליות.

חברים, השלב הרביעי הוא להפטיק לדבר. הביטו בטבע: אתם רואים את החיות מדברות? בוודאי שלא. רק האנושות הייתה טיפשה מספיק כדי להמציא כלי נשק קטלני כל כך, מילים, שבזכותו אנחנו יכולים בשלווה ובאורך רוח לטבוח זה בזה מתי שרק נרצה, לרוקן צרורות על גבי צרורות של מילים על גבי מילים, ובשביל מה בכלל המצאנו את המילים? בשביל שנוכל לשקר יותר, בשביל להשחזיז את השקרים שלנו, בשביל שנוכל לטוות רשת מורכבת, סבוכה ומפותלת של שקרים.

(במגלומניה של מטיף)

אני בטח נראה לכם שרלטן: מה פתאום אני מטיף לכם לחדול מדיבור כשאני עומד כאן ומדבר ללא הרף? טוב, יש דברים בגו, והבלבול מובן מאוד, אבל אל תטעו לרגע לחשוב שאני רוצה לדבר. לא, בפירוש לא, אני מדבר רק כי אני מוכרת, כי אחרת - איך תהיו מאושרים? אחרי שאסיים כאן, אני אסתום את הפה ואהיה כולי דממה - עד הפעם הבאה; וכשסוף סוף אטפל בכל האומללים בעולם, כשסוף סוף כולם יהיו מאושרים, או-אז אסתום את הגולל על העסק הטמא הזה של הדיבור ושל המילים ושל השפה ושל כל הבלה בלה בלה -

שיר המילים

בלה
בלה בלה בלה
בלה
בלה בלה בלה
בלה בלה
בלה בלה
בלה
בלה
בלה בלה
בלה

05 להפסיק להתאהב

(בסוף השיר הקודם המנחה כבר חצה את סף התפקעות. הוא פורש רגע הצידה, כאילו מבקש להימלט. יכול להדליק סיגריה. נאנח. משהו בו מתרכך, ומתחת לכל הזעם והאלימות מתגלה כאב פשוט ואנושי. דרכו הוא מדבר.)

זוכרים את האהבה הראשונה שלכם? זוכרים איך נתקלתם במקרה והיא סיפרה על עצמה ואתם סיפרתם על עצמכם, ואהבתם את הסיפורים אחד של השני, והמשכתם לספר ולדבר ולהכיר עד ששכחתם שפעם נתקלתם במקרה, כל כך הכרתם עד שנראה לכם מופרך עולם שבו אתם לא מכירים, ופתאום כל שאר האנשים הפכו לזרים, והתבוננתם בהם יחד בלגלוג ובהשתאות, כי כל האנשים האחרים והסיפורים שלהם והמעשים שלהם וההרגלים שלהם והרצונות שלהם והפחדים שלהם נעשו חסרי פשר, בשעה שאתם רק נעשיתם מדויקים יותר, וחלמתם להתמזג לישות אחת בלתי ניתנת להפרדה, ובכל פעם שנגעתם האמנתם לרגע שאתם מתמזגים, וכשלא נגעתם התגעגעתם בכל הגוף אל המגע, והטלטלה שבין המגע לגעגוע הוציאה אתכם מדעתכם, ושנאתם את המרחק הזה שנכפה עליכם עד שלא ראיתם עוד דבר מלבד המרחק, ושנאתם אחד את השני, אז הטחתם בצעקות ובאנקות את כל המצוקה שלכם זה על זה, וקיללתם מאוד והתפללתם מאוד לשוב להיות שני זרים, לשוב אל עצמכם?

כמו שכבר יכולתם לנחש, השלב החמישי הוא להפסיק להתאהב. דורות על גבי דורות אנחנו משתפים פעולה בשתיקה עם המזימה הערמומית הזאת, עם התעלול הנלוז הזה, עם הקנוניה הנכלולית הזאת, עם ההתאהבות. כשמביטים בה מרחוק אפשר להישבע שהיא בשורה של גאולה, וככל שהיא מתקרבת היא מתגלה במלוא כיעורה; רבותיי, למען השם, הגיע הזמן למרוד! הטבע התחמן ניסה לדחוק בנו להתרבות, ולמען המטרה הזאת - ורק למענה - הוא מאכיל אותנו לוקשים עד בחילה. לא עוד! חברים, בואו נשים לזה סוף ונודה באשמה: יותר מאת האהובים, אוהבים האוהבים את האהבה, וכל האהובים נבובים וכל אהבה נבובה והכול רק ניסיון נואש להאדיר את עצמנו;

(נלחם מאוד שלא לבכות, אך ברור כי עוד רגע הוא יבכה)

בהצהרה האל-מותית: "אני אוהב אותך", החלק של ה"אוהב אותך" לא עקרוני: מה שחשוב הוא ה"אני".

שיר ההתאהבות

בקול נשי: אני כל כך אוהבת אותך
ואתה שלי ואני שלך
ואין עוד אף אחד מלבדך
אתה, רק אתה, ורק אתך ורק בך

הוא: אני אוהב אותך במיוחד
כי רק את ואין עוד אף אחד
הלוואי נחיה ביחד לעד
הו, אהובתי, הו תני לי יד, מיד

בקול גברי: כשאני כאן ואת איתי קרוב
זה טוב לאהוב
זה נעים, וזה גם טוב
היא: רק אותך אוהבת ואוהב תמיד
להיות בלעדיך זה רע-יון מפחיד
אותך, אוהב רק אותך

בקול נשי: חלף הזמן, חלף ועבר
ואתה עבש כמו יין מר
אני שונאת בך כל דבר
הכול כבר סוכם ונאמר
הכול נגמר

בקול גברי: אף פעם לא אהבתי אותך
גוש בשר מטונף, הגוף שלך
הלב שלך טחוב ונידח
את פשע איום שלא נסלח
חטא מלוכלך

בקול נשי: כשאתה כאן אני רוצה למות
היית טעות
הזיית שווא של בדידות
בקול גברי: איך הייתי אתך בלי להתאבד
את כתם של רפש ענק שלא יורד

אמן, תמותי אמן

06 להפסיק לאהוב

(גילוי הלב תפס את המנחה לא מוכן, וכעת הוא מנסה לגרש מעצמו את הכאב כמו שמגרשים דיבוק, ומתוך ניסיון הגירוש הוא מדבר)

בואו נדבר גלויות - לסרב להתאהב זה לא חכמה גדולה. התאהבות היא פרח קטן ויפה שקבור תחת ערימות של חרא. נכון, כולם אוהבים פרחים, אבל מישהו כאן באמת משתוקק למרוח את עצמו בחרא?

השלב הבא, חברים, השלב הבא הוא אתגר רציני. אל תיכנסו לפאניקה; אני מסתכל לכם בלבן של העיניים ויודע שיש לכל אחד ואחת מכם מספיק תעצומות נפש כדי לדלג מעל המשוכה הזו; אבל בשביל זה אני צריך אתכם כאן, אתי, קשובים יותר מאי פעם. כולם אתי? כולם מרגישים בשלים? הנה זה בא: המשוכה השישית במירוץ אל האושר היא להפסיק לאהוב.

להפסיק לאהוב הכול: לא לאהוב את אמא ולא את אבא, לא לאהוב את השמיכה שלכם ולא את הציור שתלוי לכם בחדר, לא לאהוב את האכילה ולא את השינה, לא לאהוב את הצבע של השמיים בשחר של יום קיץ ולא את הריח של המדרכות אחרי הגשם, פשוט לא לאהוב שום דבר, לא אנשים, לא חפצים, לא נופים, לא רעיונות, לא תחושות, ובעיקר לא את האהבה עצמה.

הרי דין האוהבים ידוע מראש: במקרה הטוב נאבדת האהבה, במקרה הרע נאבד מושא האהבה, ועדיין בסוף אנחנו פוערים את הלסת ואת העיניים ונדהמים: "איך זה קרה? חשבנו שזה כאן לנצח!" - חברים, יחד ננצח את הנצח! לא נרשה לו יותר לעשות מאיתנו צחוק! כל עוד אנחנו אוהבים - אין לנו סיכוי נגדו; אבל הניצחון מובטח לנו ברגע שנסכים להרפות מכל דבר אהוב.

שיר האהבה

אהוב עלינו מה שנראה הכרחי
שבלעדיו החיים הם משל שנושל מנמשל
אבל העולם חסר תכלית בלאו הכי
אהבה היא ניתוח קוסמטי שכשל

העולם חסר תכלית
ב-love love love (בלחן של הביטלס)
הכי

07 להפסיק לחשוב

(פונה אל הקהל במבט מבעית. מדבר כמו שיכור, בגבולות של אבדן הדעת)

אתם בטח חושבים לעצמכם: הנה סיימנו עם השלב השישי - האמנם האושר באמת ממתין לנו בקצה המנהרה? ולאט ובזהירות, בצעדים של גנב, פולש אל לבבכם הספק. הו, הספק! אולי אני בכלל לא יודע על מה אני מדבר? אולי אני מוליך אתכם שולל אל מלכודת שלא תוכלו לצאת ממנה? ועוד אתם חושבים: מה אנחנו בכלל יודעים על האיש הקשקשן הזה? מה אנחנו בכלל יודעים? ואתם חושבים וחושבים וחושבים -

לא עוד! השלב השביעי הוא להפסיק לחשוב. חברים, תנו לי לשאול אתכם שאלה אחת תמימה: מתי בפעם האחרונה משהו טוב נולד ממחשבה? הרי אנחנו לא יותר מעדר של עיוורים שתועים בצלמוות, והאדמה תחתינו פעורה מאלף התהומות שאורבות לנו בסבלנות אין קץ, משחרות לטרף; ואנחנו חושבים שזה שאנחנו חושבים יושיע אותנו מהתהומות! כאילו שיש היגיון וסדר בדברים! כאילו שיש תרופה לתוהו ובוהו! והמחשבות שלנו מתפחמות והופכות לחרדות ועדיין אנחנו חושבים ושבים וחושבים ושבים וחושבים שאפשר לנווט בנבכי החשכה עם מצפן עשוי חרדות-חרדות, והחרדות מאכלות אותנו ומעכלות אותנו ומקיאות אותנו ושוב מאכלות ומעכלות ומקיאות וחוזר חלילה עד שלא נותר זכר לכך שפעם היינו, היינו ולא נהיה שוב.

שיר המחשבות

שוב ושוב

לחשוב ולחשוב עד שכלום לא חשוב
שוב לחשוב ולחשוב והכול שוב חשוב

עוד ועוד

לרדוף אחרי הזנב ולמעוד
לקום, לעמוד
נחוש כמו זמזום של זבוב
עוד סיבוב

שוב ושוב
לחשוב ולחשוב עד
שכלום לא חשוב

שוב כלום לא חשוב
הכול שוב חשוב
כלום לא חשוב
חשוב ושוב

08 להפטיק להאמין

(תוך כדי הדיבור, הוא פושט מעליו את כל בגדיו. פושט כאילו מקלף מעצמו את העור. פושט עד שנשאר בעירום מלא לגמרי).

מה יעשה אדם שהופשט מכל בגדיו? שוו בנפשכם צבא אימתני של בריונים שלופתים אתכם בכוח ומפשיטים אתכם עד מלבושכם האחרון - מה תעשו? לא תשלחו ידיים זריזות לכסות את המבושים? תשלחו, ודאי שתשלחו, מי לא היה שולח? בדיוק באותה השיטה, אתם שומרים מכל משמר לאורך כל הערב, בסודיות ובחשאיות, שאריות מהמוכר ומהידוע. חברים, אל תרגישו אשמים. אני יודע שאתם דואגים. אני מבין שאתם מקפידים - ליתר ביטחון - לשמור על מרווח זהירות; אבל האושר יסרב לקבל אתכם עד שתיעתרו להזמנה שלי, עד שתסכימו לעירום המלא.

לא נשאר לנו עוד הרבה. אנחנו קרובים מאוד. דווקא בגלל זה, דווקא משום שאפשר כבר להבחין באופק בקו הסיום, אני זקוק עכשיו לריכוז מלא, אפילו יותר מקודם, ריכוז גדול מששיערתם אי פעם ששוכן בכם. השלב השמיני, חברים, הוא להפטיק להאמין.

אשרי האיש החף מאמונה, ברוך הבז לכול, ואמרו אמן.

(הולך ומתחזק, כאילו מנסה להפוך בעצמו לאלוהים)

אל תטעו להאמין שניצלתם מקללת האמונה אם הבנתם שאין אלוהים. כמה אתם גאים בתובנה הזאת, אה? כאילו שפיצחתם את התעלומה הגדולה של הקיום האנושי: אין אלוהים! אבל עדיין יש הרבה דברים אחרים, נכון? ואתם עדיין מאמינים בשאר הדברים; מאמינים, נניח, שאתם נמצאים שם ואני נמצא כאן, או שיש לכם בית לחזור אליו אחר כך, או שיש לכם מיטה לישון בה, מאמינים בעולם הקטן והטפל שלכם באדיקות דתית, מאמינים שיש, שיש המון יש...

תאמינו לי כשאני אומר שאמונה היא מפעל על-זמני של ימרה; הימרה להפוך את האין ליש. ואיך שהיא מחלחלת בנו ודוחקת בנו לבגוד בסתמיות הברורה! באורה של האמונה אנחנו עוטים בחדווה את מדי האליכמאי, ומפצירים בכל הזבל בעולם להפוך לזהב; אבל הזבל נשאר זבל והאין נשאר אין. להאמין זה להסתכסך עם העולם, לנעוץ בו אצבע אלימה ולגעור בו שיהפוך למשהו שהוא לא. העולם לא מתרגש מזה; בקרב הזה תמיד מפסיד מי שמאמין.

שיר האמונה

מי שמאמין מפחד
את האמונה לאבד
ומי שמאבד לא מאמין
כמה הוא בעצם בן חורין

09 להפסיק לרצות

(פתאום תופס את העירום שלו כמו אדם וחווה שאכלו מעץ הדעת, מתבייש בעצמו, מתכסה במעיל שלו, מבקש להסתתר מהקהל. מתבונן בקהל כמו חיה פצועה ומבוהלת שמסתכלת בטורף. את המילים הבאות הוא ממלמל בקושי, כל מילה פוצעת את פיו.)

הפצרתני בכם הערב לא פעם ולא פעמיים להקשיב ולעקוב ולהתרכז, אבל בשלב הזה אני מטיל עליכם איסור מוחלט להיות כמעט, ליד, בערך; אני צריך אתכם פה, צריך אתכם כהוגן. חברים, אתם אתי? השלב התשיעי הוא להפסיק לרצות.

הרצון שואף תמיד לחדול. רצון הוא הכאב בצורתו הגולמית ביותר. באשמת הרצון אנחנו כל הזמן דרוכים, נכונים להסתער ולתקוף, אבל לא למען סיפוק הרצון, אלא למען סילוק הרצון. הרצון הוא קוץ בתחת שאנחנו שולפים בזיעה ובעמל וביגע רק כדי שקוץ אחר ימלא את מקומו. הרעב גדול מהשובע, העייפות מהחיוניות, החרמנות מהאורגזמה, המשאלה מהמציאות, הכוח מהפועל, המלחמה מהניצחון, ההלכה מהמעשה, השאלה מהפיתרון.

כל עוד רוצים - אין אושר. לרצות משהו משמע להכיר בהיעדר שלו. באושר אין היעדר. האושר הוא מושלם כשלעצמו. כל החיים שלכם רק רציתם ורציתם: קיוויתם שיגיע מה שחסר לכם והתגעגעתם למה שחסר לכם, יצאתם החוצה לחפש את מה שחסר לכם ודיברתם על מה שחסר לכם, התאהבתם במי שנראה כמו מה שחסר לכם ואהבתם כל מה שהשכיח מכם את מה שחסר לכם, חשבתם שחסר לכם והאמנתם שחסר לכם, ורציתם ורציתם ורציתם...

(בהתעוררות, כמו בפולחן)

עכשיו, שמוטי רצון, נולדתם מחדש. אתם תינוק טרי, עדיין רטוב מרחם. העיניים שלכם, בינתיים, עצומות. בינתיים. תכף, ממש תכף, תפקחו אותן ותראו, בפעם הראשונה, אור.

שיר הרצון

אור משתוקק לחושך
חום משתוקק לקור

קול משתוקק לשקט
לבן משתוקק לשחור
אינסוף משתוקק לאפס
חומר משתוקק לריק
אדם משתוקק למוות
רצון משתוקק להפסיק

(בסוף השיר הפסנתרן מנגן מוזיקה עליזה של ריקודים. המנחה רוקד בכל כוחו, מרקיד עמו את הקהל, מעלה אנשים מהקהל לבמה, כמו בהתקף של מאניה, מסתובב בכל החלל, בבמה ובקהל, פולט קריאות צהלה)

10 להפטיק

(הריקוד נגדע. המנחה אוסף את כל הקהל סביבו. מחבק אנשים מהקהל, רועד. את המילים הבאות אומר בכובד של פרידה).

חברים, הגענו לשלב האחרון. זאת ההזדמנות האחרונה שלכם להיפרד ממי שהייתם. נפרדתם? אתם מוכנים? מוכנים באמת? מכאן, חברים, כבר לא חוזרים:

השלב העשירי, השלב האחרון, השלב הסופי אל האושר, הוא **להפטיק**.

(הוא סוקר את כל הקהל. עיניו מתחננות לעזרה, כאילו מחכה שמישהו ינחם אותו, יציל אותו. רגע ארוך של מבט נזקק, עד שמבין שאף אחד לא עומד להושיע אותו הלילה. סוקר את החדר סביבו, במין נוסטלגיה. מחליט להיפרד. שולח מבט אחרון לקהל. פושט מעליו את המעיל, שוב עירום לגמרי. יוצא מהאולם, משאיר את הקהל לבד.)

סוף